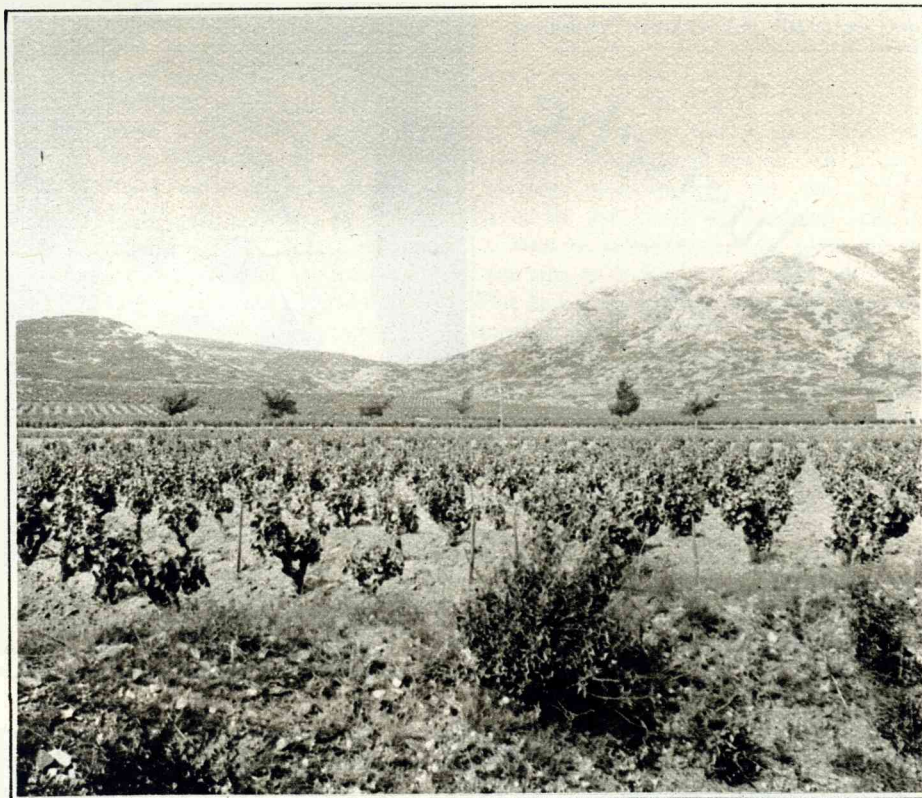

De waterverkooper is langs de treinen, maar ook in de straten der Zuidelijke steden, een zeer gewoon verschijnsel. Hier ziet men hoe de infanterie, die in rust wacht op de aankomst van den infante don Carlos te Sevilla, zich verkwikt. Allen drinken gemoedelijk uit hetzelfde glas.

Na zoo'n nacht in den trein beschouwt men met nieuwe belangstelling het landschap, dat langzaam opheldert uit den morgenschemer.

deling een Hollander, dan geniet hij dubbele belangstelling, wijl hij van zoo ver kwam en toch 't historische hart van den Spanjaard zoo na staat.

Er opent iemand zijn knapzak, en er komen boterhammen of broodjes voor den dag, benevens een stuk roode harde worst, of een eierstruif, of een lamscotelet en tenslotte sinaasappels of bananen. „Caballero, comer?" biedt men u aan — „'n stukje meeën?" Ge hebt zelf proviand, of geen honger, en je weet niet of 't aanbod méér is dan een formaliteit — dus ge weigert: maar een banaan accepteer je allicht eens, en zoodra ge dien verwerkt hebt, komt iemand anders met tabak en stelt u voor een sigaretje te rollen.

Wie geen proviand uit de stad heeft meegenomen, kan op elk station, waar volgens 't spoorboekje een *fonda* (buffet) is, een papieren zak met voedsel koopen, voor 90 cent. Daar zitten twee (keiharde) gerstebroodjes in, een grof kruiig worstje, een eierstruifje, een vischpasteitje en wat fruit. Of hij gunt (als hij niet kieskeurig is) de klandizie aan den treinventer, die broodjes en eierkoeken en taartjes in een grooten mand ronddraagt, en u ook voor nog-geen-dubbeltje een glas witten wijn levert. Uw eigen beker kan nu dienst doen — menige reisgenoot drinkt zonder schroom uit 't allemans-glaasje — en óók aan menig volgend station haalt u dien beker te voorschijn, als de trein zijn gang vertraagt, en ge reeds „agua, agua" hoort roepen. Dikwijls hebt ge dorst, van 't transpireeren en van den mondkost, en ge wenkt één der kleine jongens, die het water uit hun groote aarden kruiken te koop aanbieden. Koffie of warm eten kunt ge over enkele uren genieten, dan geeft de trein, die geen restauratie-wagen bevat, u attent een half uurtje tijd.

Tot nu toe hebt ge dat kleurige treinleventje niet zonder vermaak meegeleefd. Eenigszins bedenkelijk wordt de toestand, als het kind van die nooit-ontbrekende moeder, in zeker opzicht lastig wordt. Dan zoudt ge wenschen, eerste klas gekozen te hebben, waar de kiescheid niets te wenschen overlaat, of een „posttrein" of „gemengde trein" met tweede klas, waar de moeders zeker slaapkamermeebel bij zich hebben, dat later bescheiden, onder een doek, door den corridor wordt weggedragen. In de derde klas echter wordt rustig de vloer tusschen de beide zitbanken verontreinigd, en niemand schijnt dit gedrag ongewoon te vinden.

Verontschuldigen we de moeder zoover we kunnen: een wandeling door den langen corridor, die vol staat van menschen en bagage, is inderdaad ongemakkelijk. Maar wel blijkt uit zoo'n geval, dat de hoffelijkheid der Spanjaarden niet voorkomt uit de kiescheid van een fijngevoeligen aard.

Als 't buiten donker is, wordt 't in de meeste coupé's stil. Het lichaam steun gevend zoo goed men kan, desgewenscht met behulp van een kussen, dat op de groote stations voor 3 peseta's gehuurd kan worden, zoekt men wat nachtrust. Zoo bespaart men,

door het gerief van den slaapwagen te ontberen, een gulden of twintig. De trein gaat zijn gang door de duisternis, kruipt op of schiet neer langs de hellingen, — en de menschen hebben hun schoenen en jassen uit-, pantoffels aangedaan, en schikken 't gemoedelijk zóó, dat een iegelijk, of ieder op de beurt, de beenen uit kan strekken. Gelukkig, wie een compartiment met rustige bevolking heeft getroffen! 't Kan ook zijn, dat een stel jongelui onbeschaamd „Ramona" blijft galmen of fluiten, of met Spaansche breedsprakigheid aan 't redeneeren blijft. Ook stappen er, hoe laat (en daarna weer vroeg) het ook wordt, aan elk stationnetje menschen in en uit. En zelfs het venten houdt niet op. Ergens tusschen Alcázar en Valencia kwamen er 's nachts om twee-uur-zooveel vijf heeren in den trein, met 't uitgesproken doel zakmesjes te verkopen — alle vijf zakmesjes, in formaten tusschen 3 en 20 c.M. heftlengte. En er werd gekeken, gedongen en gekocht alsof 't marktmiddag was!

Wie gezond is en van normaal gestel zal van zoo'n nacht in den trein weinig weet hebben; ook al zat hij in 'n 3e-klas-coupé, want op de groote trajecten zijn er wagens met leeren kussens, voor wie vroeg aan den trein kwam. In afwisseling van dommelen en waken doorleeft men de uren der duisternis, en als 't weer licht wordt, en men zich eens flink gewasschen heeft, en in den restauratiewagen of op een perron 'n kop koffie genoot, wordt men met vreugde het groeien van den dag gewaar, en aanschouwt met frissche belangstelling het landschap — soms welig groen, soms woest-monumentaal van granietsapeling, soms Oostersch-bekoorlijk door het uitzicht op de waarlijk blauwe Middellandsche Zee, of romantisch door den aanblik van een wit dorp op een berghelling en een kasteel op den top, en wijngaarden, olijfboomen, sinaas-appelplantages, palmen en cactussen en aloë's. Voort gaat de trein, over viaducten en door tunnels, ergens zestien achter elkaar over een afstand van 64 K.M. (Avila-Escorial), en telkens, als er weer zoo'n overwinning van de techniek op het graniet nadert, waar-schuwt de Spanjaard u vol trots.

En ge peinst over de moeilijkheden, die deze bodem den bewoners, speciaal het verkeer, in den weg legt, en over de jonge energie, waarmee dit volk van louter ridders streeft naar de cultuur, waarin minder nobele naties het overtroefden....

Er zal een tijd komen, dat die cultuur een drukker spoorweg-verkeer noodig en mogelijk maakt; een tijd, dat krachtige regerings-hand of beter begrepen eigenbelang de maatschappijen brengt tot beter overleg, opdat men ook buiten de enkele allervoornaamste lijnen sneltreinen vinde, en aansluitingen!

Als men dan kans ziet ook in sneltreinen tweede-klas-coupé's mee te geven; en als het volk, beter onderwezen en socialer opgevoed, nog wat uitbreiding van goede manieren deelachtig is geworden, dan kan 't reizen in Spanje ook voor hen, die minder honger naar het pittoreske gevoelen, prettig worden!